

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV 2003/18/EG

av den 27 mars 2003

om ändring av rådets direktiv 83/477/EEG om skydd för arbetstagare mot risker vid exponering för asbest i arbetet

(Text av betydelse för EES)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR
ANTAGIT DETTA DIREKTIV

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 137.2 i detta,

med beaktande av kommissionens förslag⁽¹⁾, som har utarbetats efter samråd med arbetsmarknadens parter och Rådgivande kommittén för arbetarskyddsfrågor,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande⁽²⁾,

efter att ha hört Regionkommittén,

i enlighet med förfarandet i artikel 251 i fördraget⁽³⁾, och

av följande skäl:

- (1) I sina slutsatser av den 7 april 1998 om skydd för arbetstagare mot risker vid exponering för asbest⁽⁴⁾ uppmanade rådet kommissionen att lägga fram förslag till ändring av direktiv 83/477/EEG⁽⁵⁾, med beaktande framför allt av fördelarna med att inrikta skyddsåtgärderna och anpassa dem till dem som nu löper störst risk, särskilt arbetstagare som arbetar med asbestsanering och arbetstagare som vid underhållsarbeten tillfälligt träffar på asbest i arbetet.
- (2) Med hänsyn till ovannämnda slutsatser uppmanades kommissionen dessutom att lägga fram förslag till ändring av direktiv 83/477/EEG mot bakgrund av de fördjupade studierna av dels gränsvärdena för krysotilexponering, dels metoderna för att mäta asbesthalten i luften för vilka den metod som antagits av Världshälsoorganisationen (WHO) ligger till grund. Liknande åtgärder bör vidtas för ersättningsfibrer.
- (3) Ekonomiska och sociala kommittén begär i sitt yttrande om asbest⁽⁶⁾ att kommissionen vidtar nya åtgärder för att minska riskerna för arbetstagare.
- (4) Förbudet mot utsläppande på marknaden och användning av krysotil från och med den 1 januari 2005 i enlighet med rådets direktiv 76/769/EEG av den 27 juli

1976 om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar om begränsning av användning och utsläppande på marknaden av vissa farliga ämnen och preparat (beredningar)⁽⁷⁾, kommer att leda till en avsevärd minskning av arbetstagarnas exponering.

- (5) Alla arbetstagare bör skyddas mot risker vid exponering för asbest, och därför bör undantagen inom sjötransport- och lufttransportsektorerna avskaffas.
- (6) För att klargöra definitionen av fibrer bör dessa omdefinieras antingen i mineralogiska termer eller genom CAS-nummer (Chemical Abstracts Service).
- (7) Utan att tillämpningen av andra gemenskapsbestämmelser om saluföring och användning av asbest påverkas, bör en begränsning av sådan verksamhet som medför exponering för asbest spela en mycket viktig roll i förebyggandet av sjukdomar med anknytning till denna exponering.
- (8) Anmälningssystemet för verksamhet som medför exponering för asbest bör anpassas till nya arbetsförhållanden.
- (9) Det är viktigt att utesluta verksamhet som exponerar arbetstagare för asbestfibrer vid utvinning av asbest, framställning och bearbetning av asbestprodukter eller vid framställning och bearbetning av produkter som innehåller asbestfibrer som har tillförts avsiktligt, med tanke på den höga exponeringsnivån, som är svår att förebygga.
- (10) Med hänsyn till den senaste tekniska kunskapen bör provtagningsmetoden för att mäta asbesthalten i luften och metoden för fiberräkning, specificeras på ett mer exakt sätt.
- (11) Även om det ännu inte har varit möjligt att fastställa någon nedre exponeringsgräns, under vilken asbest inte utgör någon cancerrisk, bör de yrkeshygieniska gränsvärdena för asbest sänkas.

⁽¹⁾ EGT C 304 E, 30.10.2001, s. 179 och EGT C 203 E, 27.8.2002, s. 273.

⁽²⁾ EGT C 94, 18.4.2002, s. 40.

⁽³⁾ Europaparlamentets yttrande av den 11 april 2002 (ännu ej offentliggjort i EUT), rådets gemensamma ståndpunkt av den 23 september 2002 (EGT C 269 E, 5.11.2002, s. 1) och Europaparlamentets beslut av den 17 december 2002 (ännu ej offentliggjort i EUT). Rådets beslut av den 18 februari 2003 (ännu ej offentliggjort i EUT).

⁽⁴⁾ EGT C 142, 7.5.1998, s. 1.

⁽⁵⁾ EGT L 263, 24.9.1983, s. 25. Direktivet senast ändrat genom direktiv 98/24/EG (EGT L 131, 5.5.1998, s. 11).

⁽⁶⁾ EGT C 138, 18.5.1999, s. 24.

⁽⁷⁾ EGT L 262, 27.9.1976, s. 201. Direktivet senast ändrat genom kommissionens direktiv 2001/91/EG (EGT L 286, 30.10.2001, s. 27).

- (12) Arbetsgivarna bör ha skyldighet att konstatera förekomst eller trolig förekomst av asbest i byggnader eller installationer innan asbestsanering påbörjas och meddela detta till andra som kan exponeras för asbest genom användning av byggnaderna eller i samband med underhåll eller annan verksamhet i eller på byggnaderna.
- (13) Det måste absolut säkerställas att rivningsarbete eller arbete med asbestsanering utförs av företag som känner till alla de förebyggande åtgärder som måste vidtas för att skydda arbetstagarna.
- (14) En särskild utbildning bör anordnas för arbetstagare som exponeras eller som kan komma att exponeras för asbest för att bidra till att avsevärt minska de risker som denna exponering medför.
- (15) Register över exponering samt läkarjournaler enligt direktiv 83/477/EEG bör stämma överens med dem som anges i rådets direktiv 90/394/EEG av den 28 juni 1990 om skydd för arbetstagare mot risker vid exponering för carcinogener i arbetet (sjätte särdirektivet enligt artikel 16.1 i direktiv 89/391/EEG) ⁽¹⁾.
- (16) Det är lämpligt att uppdatera de praktiska rekommendationerna för den kliniska övervakningen av exponerade arbetstagare mot bakgrund av den senaste medicinska kunskapen för att på ett tidigt stadium upptäcka asbestrelaterade sjukdomar.
- (17) Eftersom målet för den föreslagna åtgärden, dvs. att förbättra skyddet för arbetstagare mot risker vid exponering för asbest i arbetet, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna och de därför på grund av åtgärdens omfattning och verkan bättre kan uppnås på gemenskapsnivå, kan gemenskapen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går detta direktiv inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå detta mål.
- (18) Ändringarna i detta direktiv utgör en konkret åtgärd för att förverkliga den inre marknadens sociala dimension.
- (19) Dessa ändringar begränsas till ett minimum för att inte i onödan förhindra tillkomsten och utvecklingen av små och medelstora företag.
- (20) Direktiv 83/477/EEG bör därför ändras i enlighet med detta.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Direktiv 83/477/EEG ändras på följande sätt:

1. Artikel 1.2 skall utgå.

2. Artikel 2 skall ersättas med följande:

"Artikel 2

I detta direktiv avses med asbest följande fibrösa silikat:

- Aktinolit, CAS-nr 77536-66-4 (*).
- Asbest grunerit (amosit), CAS-nr 12172-73-5 (*).
- Antofyllit, CAS-nr 77536-67-5 (*).
- Krysotil, CAS-nr 12001-29-5 (*).
- Krokidolit, CAS-nr 12001-28-4 (*).
- Tremolit, CAS-nr 77536-68-6 (*).

(* Nummer i registret för Chemical Abstracts Service (CAS)."

3. I artikel 3 skall

- a) punkt 3 ersättas med följande:

"3. Om arbetstagarna utsätts för sporadisk exponering av låg intensitet och om riskbedömningen enligt punkt 2 klart visar att gränsvärdet för exponering för asbest i luften inom arbetsområdet inte överskrids, behöver artiklarna 4, 15 och 16 inte tillämpas om arbetet innefattar

- a) kortvariga icke fortlöpande underhållsarbeten, vid vilka arbetet endast berör icke spröda material,
 - b) avlägsnande av oskadade material, i vilka asbestfibrerna är fast bundna i en form, utan att materialet tar skada,
 - c) inkapsling och förseglad kapsling av material i gott skick som innehåller asbest,
 - d) övervakning av luften och luftmätningar samt provtagning för att upptäcka om det i ett visst material förekommer asbest."
- b) följande punkt införes:

"3a Medlemsstaterna skall efter samråd med arbetsmarknadens parter i enlighet med nationell lagstiftning och praxis utarbeta praktiska riktlinjer för att fastställa vad som är sådan sporadisk exponering av låg intensitet som avses i punkt 3."

4. Artikel 4 skall ändras på följande sätt:

- a) Punkt 2 skall ersättas med följande:

"2. Anmälan skall lämnas in av arbetsgivaren till behörig myndighet i medlemsstaten, innan arbetet påbörjas, i överensstämmelse med bestämmelser i nationella lagar och andra författningar.

Den skall minst innefatta en kort beskrivning av

- a) arbetsplatsens läge,
- b) typer och kvantiteter av asbest som används eller hanteras,
- c) verksamheter och tillverkningsprocesser,

⁽¹⁾ EGT L 196, 26.7.1990, s. 1. Direktivet senast ändrat genom direktiv 1999/38/EG (EGT L 138, 1.6.1999, s. 66).

d) antal berörda arbetstagare,

enlighet med rådets direktiv 91/689/EEG av den 12 december 1991 om farligt avfall (*).

e) datum när arbetet skall påbörjas och hur länge det kommer att pågå,

(* EGT L 377, 31.12.1991, s. 20. Direktivet senast ändrat genom direktiv 94/31/EG (EGT L 168, 2.7.1994, s. 28)."

f) åtgärder som vidtagits för att begränsa arbetstagarnas exponering för asbest."

b) Punkt 4 skall ersättas med följande:

"4. Varje gång det sker en förändring av arbetsförhållandena som kan leda till en betydande ökning av exponeringen för damm från asbest eller asbesthaltigt material skall en ny anmälan lämnas in."

5. I artikel 5 skall följande stycke läggas till:

"Utan att det påverkar tillämpningen av andra gemenskapsbestämmelser om saluföring och användning av asbest, skall sådan verksamhet som exponerar arbetstagare för asbestfibrer vid utvinning av asbest, framställning och bearbetning av asbestprodukter eller framställning och bearbetning av produkter som innehåller asbest som har tillförts avsiktligt vara förbjuden, med undantag för behandling och deponi av produkter som härrör från rivningsarbete och asbestsanering."

6. Artikel 6 skall ersättas med följande:

"Artikel 6

Vid allt arbete som avses i artikel 3.1 skall arbetstagarnas exponering för damm från asbest eller asbesthaltigt material på arbetsplatsen reduceras till en så låg nivå som möjligt, dock alltid under det gränsvärde som fastställs i artikel 8, bl.a. genom följande åtgärder:

1. Antalet arbetstagare som exponeras eller kan exponeras för damm från asbest eller asbesthaltigt material skall vara så lågt som möjligt.
2. Arbetsprocesserna skall vara utformade så att de inte ger upphov till asbestdamm eller, om detta visar sig omöjligt, så att spridning av asbestdamm i luften undviks.
3. Alla lokaler och utrustningar som används vid behandling av asbest skall kunna rengöras och underhållas regelbundet och effektivt.
4. Asbest, material som avger asbestdamm eller asbesthaltigt material skall förvaras och transporteras i lämplig sluten förpackning.
5. Avfall skall samlas ihop och avlägsnas från arbetsplatsen så snart som möjligt i lämplig sluten förpackning med etiketter som anger att den innehåller asbest. Denna åtgärd skall inte gälla vid brytning av asbesthaltigt bergmaterial. Detta avfall skall sedan tas om hand i

7. Artikel 7 skall ersättas med följande:

"Artikel 7

1. Beroende på resultaten av den första riskbedömningen, och för att säkerställa att bestämmelsen om gränsvärde i artikel 8 följs, skall halten av asbestfibrer i luften på arbetsplatsen mätas regelbundet.

2. Provtagningen skall vara representativ för arbetstagarens individuella exponering för damm från asbest eller asbesthaltiga material.

3. Provtagning skall göras efter samråd med arbetstagarna och/eller deras representanter på företaget.

4. Provtagningen skall utföras av tillräckligt kvalificerade personer. Proverna skall därefter analyseras i enlighet med punkt 6 i laboratorier som är utrustade för fiberräkning.

5. Varaktigheten på provtagningen skall vara sådan att en representativ exponering kan fastställas för en referensperiod på åtta timmar (ett skift) genom mätningar eller tidsvägda beräkningar.

6. Fiberräkning skall där så är möjligt utföras med hjälp av faskontrastmikroskop i enlighet med den metod som Världshälsoorganisationen rekommenderade 1997 (*) eller annan metod som ger likvärdiga resultat.

För mätningen av asbest i luften enligt första stycket skall endast fibrer med en längd av mer än 5 mikrometer, en bredd av mindre än 3 mikrometer och ett längd-breddförhållande som är större än 3:1 beaktas.

(* Determination of airborne fibre number concentrations. A recommended method, by phase contrast optical microscopy (membrane filter method). WHO, Genève 1997 (ISBN 92-4-154496-1)."

8. Artikel 8 skall ersättas med följande:

"Artikel 8

Arbetsgivarna skall se till att inga arbetstagare exponeras för en asbesthalt i luften som överskrider 0,1 fibrer per cm³, som tidsvägt genomsnitt under åtta timmar (TWA)."

9. Artikel 9.1 skall utgå.

10. Artikel 10 skall ändras på följande sätt:

a) Punkt 1 första stycket skall ersättas med följande:

"Om det gränsvärde som fastställs i artikel 8 överskrider, skall anledningen till detta klarläggas och lämpliga åtgärder för att lösa problemet skall vidtas så snart som möjligt."

b) Punkt 3 skall ersättas med följande:

"3. Om exponeringen inte kan reduceras med andra medel och om det med beaktande av gränsvärdet visar sig nödvändigt att bära personligt andningsskydd, får denna lösning inte vara permanent och skall för varje enskild arbetstagare utnyttjas i minsta möjliga mån. Under den tid av arbetet då personligt andningsskydd krävs, skall nödvändiga pauser, som motiveras av den fysiska och klimatologiska belastningen, läggas in, i tillämpliga fall efter samråd med arbetstagarna och/eller deras representanter, i överensstämmelse med nationell lagstiftning och praxis."

11. Följande artikel skall läggas till:

"Artikel 10a

Innan rivnings- eller underhållsarbete påbörjas, skall arbetsgivarna, om så behövs genom att erhålla information från ägarna till lokalerna, vidta alla de åtgärder som är nödvändiga för att identifiera de material som kan tänkas innehålla asbest.

Om minsta tveksamhet råder när det gäller förekomst av asbest i ett material eller en konstruktion, skall tillämpliga bestämmelser i detta direktiv följas."

12. Artikel 11.1 skall ersättas med följande:

"1. När det gäller viss verksamhet, såsom rivningsarbete, asbestsanering, reparation och underhåll, där det går att förutsäga att det fastställda gränsvärdet i artikel 8 kommer att överskridas trots tekniska förebyggande åtgärder för att begränsa halterna av asbest i luften, skall arbetsgivaren vidta särskilt följande åtgärder för att säkerställa skydd av arbetstagarna medan de är sysselsatta i sådan verksamhet:

- a) Arbetstagarna skall förses med lämpligt andningsskydd och annan personlig skyddsutrustning, som de skall bära.
- b) Varningsskyltar skall sättas upp, av vilka det framgår att det kan förutsägas att gränsvärdet i artikel 8 kommer att överskridas.
- c) Spridning av damm från asbest eller asbesthaltiga material utanför lokalerna/platsen där arbetet utförs skall förhindras."

13. I artikel 12.2 skall de två första styckena ersättas med följande:

"2. I den plan som avses i punkt 1 skall de åtgärder föreskrivas som behövs för att säkerställa arbetstagarnas hälsa och säkerhet i arbetet.

I planen skall det särskilt föreskrivas att

- asbest och/eller asbesthaltiga material skall avlägsnas innan rivningsarbete påbörjas, utom i de fall då detta skulle medföra en större risk för arbetstagarna än om asbest och/eller asbesthaltiga material lämnades kvar,
- personlig skyddsutrustning enligt artikel 11.1 a skall tillhandahållas vid behov,

— man, sedan rivningsarbeten eller asbestsanering avslutats, i enlighet med nationell lagstiftning och praxis måste förvissa sig om att det på arbetsplatsen inte finns några risker för exponering för asbest."

14. Följande artiklar skall läggas till:

"Artikel 12a

1. Arbetsgivarna skall tillhandahålla lämplig utbildning för alla de arbetstagare som exponeras eller kan komma att exponeras för damm som innehåller asbest. Sådan utbildning måste tillhandahållas med regelbundna mellanrum och utan kostnad för arbetstagarna.

2. Utbildningens innehåll bör vara lättförståeligt för arbetstagarna. Det bör ge dem möjlighet att förvärva de kunskaper och kvalifikationer som behövs i fråga om förebyggande åtgärder och skydd bland annat när det gäller

- a) asbestens egenskaper och dess effekter på hälsan samt synergism med rökning,
- b) de typer av produkt eller material som kan innehålla asbest,
- c) verksamhet som kan medföra exponering för asbest och vikten av förebyggande kontroller för att minimera exponeringen,
- d) säkra arbetsmetoder, kontrollåtgärder och skyddsutrustning,
- e) syftet med och valet av andningsskydd, deras begränsningar och riktiga användning,
- f) nödfallsåtgärder,
- g) saneringsåtgärder,
- h) avfallshantering,
- i) bestämmelser om hälsokontroll.

3. Praktiska riktlinjer för utbildning av arbetstagare som utför asbestsanering skall utarbetas på gemenskapsnivå.

Artikel 12b

Innan rivningsarbete eller asbestsanering påbörjas, skall företagen förete bevis för att de är kvalificerade inom detta område. Dessa bevis skall ha utfärdats i enlighet med nationell lagstiftning och/eller praxis."

15. Artikel 14.2 b skall ersättas med följande:

"b) Om resultaten överskrider gränsvärdet enligt artikel 8, skall de berörda arbetstagarna och deras representanter på företaget eller i verksamheten informeras så snart som möjligt om överskridandet och anledningen till det. Samråd skall ske med arbetstagarna och/eller deras representanter på företaget eller i verksamheten om de åtgärder som skall vidtas eller, i brådskande fall, skall de informeras om de åtgärder som har vidtagits."

16. Artikel 15.3 skall ersättas med följande:

”3. Information och råd skall ges till arbetstagarna om de hälsokontroller som de kan genomgå efter det att exponeringen har upphört.

Den läkare eller den myndighet som är ansvarig för läkarkontrollerna får ange att kontrollerna skall fortsätta efter det att exponeringen har upphört, så länge som de anser vara nödvändigt för att skydda den berörda personen hälsa.

Dessa fortsatta kontroller skall ske i överensstämmelse med nationell lagstiftning och/eller praxis.”

17. Artikel 16.2 skall ersättas med följande:

”2. Det register som avses i punkt 1 och läkarjournalerna enligt artikel 15.1 skall i överensstämmelse med nationella bestämmelser och/eller nationell praxis bevaras under minst 40 år efter det att exponeringen upphört.”

18. I artikel 16 skall följande nya punkt 3 införas:

”3. Den behöriga myndigheten skall i enlighet med nationella bestämmelser och/eller nationell praxis ges tillgång till de dokument som avses i punkt 2, om företaget lägger ner sin verksamhet.”

19. Följande artikel skall införas:

”Artikel 16a

Medlemsstaterna skall fastställa lämpliga påföljder för överträdelse av nationell lagstiftning som antagits i enlighet med detta direktiv. Dessa påföljder skall vara effektiva, proportionella och avskräckande.”

20. Bilaga I skall utgå.

21. Punkt 3 i bilaga II skall ersättas med följande:

”3. Hälsokontroll av arbetstagarna skall utföras enligt rådande principer och rutiner inom yrkesmedicinen. Undersökningen skall inkludera åtminstone följande åtgärder:

- Upprättande av arbetstagarens läkar- och yrkesjournal.
- Personligt samtal.

— Allmän klinisk undersökning, särskilt av bröstkorgen.

— Undersökning av andningsfunktionen (spirometri och flöde-volym-kurva).

Läkaren och/eller den myndighet som ansvarar för hälsokontrollen skall besluta om ytterligare undersökningar, såsom cytologprov av sputum, röntgenundersökning av bröstkorgen eller datortomografi, med hänsyn till de senaste rönen inom yrkesmedicinen.”

Artikel 2

1. Medlemsstaterna skall sätta i kraft de bestämmelser i lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv före den 15 april 2006. De skall genast underrätta kommissionen om detta.

När en medlemsstat antar dessa bestämmelser skall de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen skall göras skall varje medlemsstat själv utfärda.

2. Medlemsstaterna skall till kommissionen överlämna texten till de bestämmelser i nationell lagstiftning som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.

Artikel 3

Detta direktiv träder i kraft samma dag som det offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artikel 4

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Bryssel den 27 mars 2003.

På Europaparlamentets vägnar

P. COX

Ordförande

På rådets vägnar

M. STRATAKIS

Ordförande